

Järva maakonnas Türi vallas Saueaugu külas Kalda-Ellusauna maaüksuse eraldisel 5 harvendusraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes AS A&P Mets (registrikood 10321314) volitatud esindaja Klaus Vinkmani (Vinkman) poolt 03.03.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Järva maakonnas Türi vallas Saueaugu külas Kalda-Ellusauna maaüksuse (kinnistu registriosa nr 21186550, katastritunnus 93701:001:0142) eraldisel 5 harvendusraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 AS A&P Mets volitatud esindaja Klaus Vinkman esitas 03.03.2025 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandatakse Kalda-Ellusauna maaüksuse eraldisel 5 harvendusraiet 2 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 115 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris nr 50001113837 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluval **Kõnnumaa-Väätsa linnualal** ning Vabariigi Valitsuse 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” (edaspidi määrus nr 1) kaitse alla võetud **Kõnnumaa-Väätsa metsise püsielupaiga piiranguvööndis.**

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lg-s 2 sätestatud tähtjast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Harvendusraiet on kavandatud kokku 2 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 115 tm.

Harvendusraie on hooldusraie, mida tehakse 8-sentimeetrise ja suurema keskmise rinnasdiameetriga puistus. Harvendusraiet tehakse metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks (MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 2). Harvendusraie tegemisel ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala viia väiksemaks sama paragrahvi lg 4 alusel kehtestatud alammäärast (MS § 31 lg 2), pärast harvendusraiet ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem metsa majandamise eeskirja¹ (edaspidi MME) lisas 1 märgitust (MME § 6 lg 4).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kalda-Ellusauna maaüksus asub Järva maakonnas Türi vallas, kus kehtib Türi Vallavolikogu 24.11.2022 otsusega nr 56 kehtestatud Türi valla üldplaneering², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatavate raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud MME §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raie töödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raie töödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² Kättesaadav: <https://www.tyri.ee/uldplaneering1>

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kalda-Ellusauna maaüksuse sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas.

Eraldisele 5 kavandatud raieala mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m)³ on 25.09.2024 kinnitatud registrikandega nr 50000970762 kavandatud sanitaarraie, mis omakorda piirneb samal kuupäeval kinnitatud sanitaarraie teatistega nr 50000970764 ja 50000970766 (pindala kokku 6,06 ha; hinnanguline raiemaht 60 tm).

Kavandatud raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub mustika-kõdusoo kasvukohatüübis. Eraldisel 5 kasvab keskealise metsa arenguklassi kuuluv männi enamusega puistu.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raieist otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raiega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatav raieala paikneb osaliselt maaparandusobjekti NAHKMETSA PÜ-21 kalda piiranguvööndis, mille ulatus on looduskaitseaduse (LKS) § 37 lg 1 p 2 alusel 100 meetrit. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lg 2).

Kavandatav raieala asub **Kõnnumaa-Väätsa metsise püsielupaiga piiranguvööndis**, mis paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluval **Kõnnumaa-Väätsa linnualal**. Kõnnumaa-Väätsa metsise püsielupaik on kaitse alla võetud määrusega nr 1, millega on kaitse alla võetud II kaitsekategooriasse⁴ kuuluva linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) väljaspool kaitsealasid asuvad elupaigad, mida tuleb kaitsta liigi soodsa seisundi tagamiseks (määrus nr 1 § 1).

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rm.k.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

⁴ II kaitsekategooria liigid on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määrusega nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”.

Tingimused metsa majandamisele püsielupaiga piiranguvööndis on sätestatud määruse nr 1 §-s 4.

Kavandatav raieala asub Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel metsise piiritletud elupaigas (registrikood KLO9133779) ning samuti II kaitsekategooriasse kuuluva laanerähni (*Picoides tridactylus*) piiritletud elupaigas (KLO9131866).

Kavandatav raieala asub EELIS-e andmetel lisaks III kaitsekategooria⁵ kaitsealuste linnuliikide laanepüü (*Tetrastes bonasia*), mustrahni (*Dryocopus martius*), öösorri (*Caprimulgus europaeus*) ja händkaku (*Strix uralensis*) elupaigas (registrikoodid KLO9131900, KLO9131843, KLO9131795 ja KLO9131885).

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatavate raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava harvendusraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

Kehtiva kaitsekorra järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (määruse nr 1 § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (määruse nr 1 § 4 lg 9). Raietegevusel ei ole negatiivset mõju, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul külmumata pinnasega, juhul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi - kavandataval raiel ei ole olulist mõju veerežiimile. Kavandataval raiealal ei asu veekogusid, kuid see asub osaliselt maaparandusobjekti NAHKMETSA PÜ-21 kalda piiranguvööndis. Antud juhul ei jää kavandatavale raiealale ega selle mõjualasse looduslike veekogusid, mille veekaitsevööndis oleks vajalik rakendada tingimusi raietöödele, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima - kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja raie käigus lagedat ala ei teki, harvendusraie käigus ei tohi puistute esimese rinde rinnaspindala

⁵ III kaitsekategooria liigid on kaitse alla võetud keskkonnaministri 19.05.2004 määrusega nr 51 „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”.

langeda alla MME lisas 1 toodud alammäära. Seega, raied ei mõjuta eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - kavandatav raie neid elemente ei mõjuta. Raie on kavandatud 2 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 115 tm (koos 30 m mõjualas olevate kehtivate sanitaarraie metsateatistega 8,06 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 175 tm), raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordne lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Natura 2000 võrgustikku kuuluval **Kõnnumaa-Väätsa linnualal**. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud korralduse nr 615 lisa 1 p 1 alapunktis 18.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi⁶ artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁷ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eraldisel 5 kavandatakse harvendusraiet, mille käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, kuid esimene rinne säilib. Seega, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu oluliselt.

Harvendusraie eraldisel 5 on kavandatud Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärgiks oleva metsise elupaika. Metsise pikaajaliseks kaitse eesmärgiks on stabiilse või kasvava populatsiooni saavutamine (1500-2400 metsisekukke) ja vähemalt 400 mänguasurkonna säilimine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega, antud juhul jääb ala püsielupaiga piiranguvöändisse, kus majandustegevus on lubatud (LKS § 31 lg 1).

LKS § 55 lg 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Nagu enamik liike,

⁶ Looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50). Allikas: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁷ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

on ka metsis tundlik pesitsusaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava⁸ kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks paljunemisperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Häirimine mänguperioodil võib viia mängu katkemisele (sellest tulenevalt ka pesitsemise luhtumiseni) või äärmuslike juhtumite korral mänguala jäädava hülgamiseni. Metsise mäng toimub traditsioonilistes mängupaikades, mida võidakse kasutada aastakümneid. Mänguperiood algab veebruaris ja vaibub maikuu keskpaigas, mil metsis on häirimise (sh metsaraie) suhtes eriti tundlik. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood. Juuli keskpaigaks on enamik pesakondi lennuvõimestunud. Mängu, sigimise ja poegade kasvatamise ajal 1. veebruarist 31. juulini metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada mängu ja pesitsuse õnnestumise.

Arvestades, et kavandatava raie korral säilib puistu ülarinne (harvendusraie käigus raiutakse puistud hajusalt hõredamaks), siis ei mõjuta kavandatav raie Kõnnumaa-Väätsa linnuala sellisel määral, et väheneks liigile elupaigana sobiva ala suurus kaitsealal või halveneks oluliselt elupaiga kvaliteet.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärkideks olevate liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Harvendusraie on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Kõnnumaa-Väätsa metsise püsielupaiga piiranguvööndis. Mõju püsielupaiga kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2.

Kavandatav raieala asub lisaks II kategooria kaitsealuse linnuliigi laanerähni ning III kaitsekategooria kaitsealuste linnuliikide laanepüü, musträhni, händkaku ja osaliselt öösorri elupaigas. Laanerähn on rähniline, kes on kohastunud eluks vanades küpsetes metsades, kus leidub olulisel määral üraskite kahjustustest või üleujutustest põhjustatud surnuid ja kahjustatud puid. Laanepüü eelistab elupaigana vanu raiumata eririndelisi tuulemurdude ja häiludega mitmekesiseid segametsi. Musträhni elupaigaks on metsad ja säilikpuudega raiesmikud. Händkakk eelistab pesitseda vanades viljakates metsades, saaki jahib väikestel lagendikel. Pesitseb eelistatult õõnsas puutüükas või puuõõnsuses, sageli ka kulliliste vanades pesades väga erinevates biotoopides (mõnikord ka raiesmikel). Öösorr pesitseb hõredapoolsetes nõmme- ja rabamännikutes, mõnikord ka männi-segametsade servaosades ja kuivadel puisniitudel. Kui raie käigus säilitatakse surnud puid (eelistatavalt mändi) ning õõnsustega puid ja tüükaid, siis kavandavad väikesemahulised raied metsaosa sobivust musträhni ning händkaku elupaigana ei vähenda. Oluline on vältida raietöödega lindude häirimist pesitsusajal ning välistada raietöödega kaasnev pesade hävitamise oht, mille tõttu tuleb kogu raiealal vältida raietegevust pesitsusperioodil. Metsise pesitsusrahu tagamiseks seatav ajaline piirang 1. veebruarist kuni 31. juulini katab ka laanerähni, laanepüü, musträhni, händkaku ja öösorri pesitsusperioodi.

Raieala mõjualas (30 meetrit) asub veel III kaitsekategooria kaitsealuse linnuliigi hiireviu (*Buteo buteo*) elupaik (KLO91311788). Elupaigaks on piiritletud liigi elupaigaks sobiv metsaala, mis antud juhul kavandatud raiealale ei jää, seega elupaigale olulist mõju ei ole. Kuna

⁸ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava”, leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>

raietöid ei viida läbi hiireviu piiritletud elupaigas, võib järeldada, et raietöödega seotud häiringud (nt tavapärane metsamasinate müra, valgustus öisel ajal tehtavate raietööde puhul, inimeste liikumine) ei kahjusta hiireviu pesitsemist, kuid metsise pesitsusrahu tagamiseks seatav ajaline piirang katab ka antud liigi pesitsusperioodi.

Lisaks on kavandatava raieala 30 m mõjualas registreeritud ala, mis vastab loodusdirektiivi elupaigatüübi *9080 (soo-lehtmetsad) tunnustele. Antud elupaigatüübi kaitse ei kuulu Kõnnumaa-Väätsa metsise püsielupaiga piiranguvööndi kaitse-eesmärkide hulka. Kuivõrd raie ei tehta elupaigas, siis elupaiga pindala ei vähene, samuti ei halvene elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur.

Raiealal ja selle vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei esine muid kaitstavaid loodusobjekte, mida raie mõjutaks.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatud harvendusraiel ja ka mõjualas kavandatud sanitaarraietel Kalda-Ellusauna maaüksusel ei ole olulist (sh kumulatiivset) mõju. Raietel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Seega ei ole kavandatavatel raietel olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, LKS-ga, määrusega nr 1 ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist koosmõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Püsielupaigas kaitstavale linnuliigile metsis kahjulike mõjude minimeerimiseks tuleb piiranguvööndis metsa majandamisel arvestada määruses nr 1 ja LKS-s toodud nõuetega.

Püsielupaiga piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab (määruse nr 1 § 4 lg 9).

LKS § 55 lg-st 6 lähtuvalt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. Sellest tulenevalt seatakse raietöödele ajaline piirang 1. veebruarist kuni 31. juulini, mis aitab vältida metsise, laanerähni, laanepüü, mustrahni, öösorri ja händkaku häirimist sigimisperioodil ning pesade ja munade hävitamist. LKS § 55 lg 6¹ sätestab, et keelatud on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatav ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

MS § 31 lg 2 sätestab, et harvendusraie tegemisel ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala viia väiksemaks käesoleva paragrahvi lg 4 alusel kehtestatud alammäärast. MME § 6 lg 4 kohaselt ei tohi pärast harvendusraiet puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem eeskirja lisas 1 märgitust.

Soovitused lähtuvalt kaitsealuste linnuliikide elupaiganõudlusest:

- 1) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele;
- 2) jätta raiumata osa surnud puid ning puutüükad, säilitada õõnsustega puud.
- 3) harvendusraie käigus jätta 1 ha kohta vähemalt 2 raiumata vähemalt 0,05 ha suurust eraldiseisvat ala, kus säilitatakse ka alusmets ja II rinne.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval harvendusraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kõnnumaa-Väätsa linnuala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Mirjam Veeroja
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond